

انتخابات شورای سوم؛ یک عکس دسته جمعی

محمد شلیله

این مقاله حاصل بررسی برنامه‌ها، نحوه معرفی و شیوه رقابت نامزدهای عضویت در شورای سوم (جامعه حسابداران رسمی ایران) (که در این مقاله همه جا به صورت جامعه نمایش داده می‌شود) و الگوی تصمیم‌گیری و رجحان‌های رای‌دهی اعضای (رای‌دهندگان) به نامزدهاست. برای بررسی برنامه‌های نامزدها و مصاحبه‌ها و مقاله‌های آن‌ها در روزنامه‌ها^۱ تا حد امکان از روش «تحلیل محتوا»^۲ و در مورد الگوی تصمیم‌گیری و رجحان‌های رای‌دهی اعضای (رای‌دهندگان) از روش «تحلیل توزیع فراوانی‌ها»^۳ و سایر روشهای تجربی استفاده شده است. این بررسی به دلیل در دسترس نبودن اطلاعات مورد نیاز در مورد بافت جمعیتی، وضعیت اقتصادی، اجتماعی، سازمانی، پیشنهاد شغلی و تحصیلی نامزدها و رای‌دهندگان از انجام تحلیل‌های موسع بازمانده است. معهدا با وجود این محدودیت‌ها، نتایج این بررسی به نظر بررسی‌کننده از اعتبار قابل قبول برخوردار است.

بر اساس اطلاعات و شواهدی که این بررسی بر مبنای آن انجام گرفته، یافته‌های آن از این قرار است:

- برنامه نامزدها (چه به صورت برنامه یا به صورت اظهار نظر در مصاحبه‌ها و مقاله‌ها)، چه از جهت انطباق با وظائف شورای جامعه بر طبق مفاد اساسنامه آن، و چه از نظر وضوحی که طرح برنامه باید از آن برخوردار باشد، به طور کلی ضعیف، ناروشن، ناکارآمد و تاثیر تعیین‌کننده‌ای بر رای‌دهندگان به نامزدها نداشته است.
- قرار داشتن نامزدها در طبقه‌بندی مورد نظر رای‌دهندگان در چارچوب طبقه‌بندی جامعه در برگیرنده «شاغلان شریک در موسسات حسابرسی عضو جامعه»، «شاغلان انفرادی»، «شاغلان در موسسات حسابرسی»، «شاغلان سازمان حسابرسی» و «افراد غیر شاغل» از عوامل تعیین‌کننده در تصمیم رای‌دهندگان بوده است. حساسیت اعضای جامعه نسبت به این ویژگی عمق دارد، و جزئی از ساختار جامعه است و به احتمال زیاد از قابلیت پیش‌بینی‌کنندگی و تعمیم‌پذیری در امور جامعه برخوردار است.
- رای‌دهندگان به «تصویر مشخص» نامزدها (نه الزاماً به پیشنهاد و ویژگی‌های آنها) رای داده‌اند و از رای دادن به نامزدهایی که «تصویر مشخص» از آنان وجود نداشته احتراز کرده‌اند.
- شورای سوم جامعه با رای نزدیک به یک چهارم کل اعضای جامعه انتخاب شده است.

ترکیب نامزدها و نحوه مشارکتشان در انتخابات

چنانکه در جدول شماره ۱ نشان داده شده است، ۷۱ نفر از اعضای برای عضویت در شورای جامعه نامزد شده‌اند که ۴/۸ درصد کل اعضای جامعه را تشکیل می‌دهند. نسبت تعداد نامزدها به کل آن تعداد از اعضا که برحسب طبقه‌بندی جامعه در یک گروه قرار می‌گیرند بین ۴/۵ تا ۵/۸ درصد در نوسان بوده است و تنها در مورد شاغلان در موسسات حسابرسی (نه شریک این گونه موسسات) ۱/۲ درصد بوده که دلیل آن به احتمال زیاد این است که اکثریت این گروه در زمان برگزاری انتخابات از نظر سالهای

در زمان برگزاری انتخابات، چنانکه در جدول شماره ۱ نمایش داده شده است، جامعه دارای ۱۴۷۳ نفر^۴ عضو (حسابدار حرفه‌ای) بوده است که برحسب موقعیت شغلی و سازمانی‌شان، به عنوان حسابدار حرفه‌ای، بر اساس طبقه‌بندی جامعه به پنج گروه «شاغلان شریک در موسسات حسابرسی عضو جامعه»، «شاغلان انفرادی»، «شاغلان در موسسات حسابرسی»، «شاغلان سازمان حسابرسی» و «غیر شاغل» تقسیم شده‌اند.

جدول شماره ۱- توزیع اعضا و نامزدها بر اساس طبقه‌بندی جامعه و برنامه‌های عرضه شده

ردیف	موقعیت شغلی بر حسب طبقه‌بندی جامعه	تعداد کل	تعداد نامزدها	در صد نسبت به تعداد کل هر طبقه	تعداد انصراف داده	تعدادی که برنامه ارایه داده‌اند	درصد به هر طبقه
۱	شاغلان شریک موسسات	۵۰۵	۲۶	۵/۱		۱۴	۵۴/۰
۲	غیرشاغل	۴۲۴	۱۹	۴/۵		۹	۴۷/۳
۳	شاغلان سازمان حسابرسی	۲۸۶	۱۵	۵/۲	۸	۶	۸۵/۷
۴	شاغلان انفرادی	۱۷۲	۱۰	۵/۸		۸	۸۰/۰
۵	شاغلان در موسسات	۸۶	۱	۱/۲		-	-
	جمع (درصد های این ردیف نسبت به کل اعضا و کل نامزدهاست)	۱۴۷۳	۷۱	۴/۸	۸	۳۷	۵۲/۱

مهم‌ترین برنامه‌های مورد نظرشان، یا رعایت وقت اعضا (رای دهندگان) و یا به هر علت دیگر برنامه‌ها به اختصار عرضه شده بود و در اکثر موارد نامزدها به ذکر «عنوان» برنامه‌ها اکتفا کرده بودند. عنوان برنامه‌ها به شیوه‌ای ارایه شده بود که در اغلب موارد تفکیک و تشخیص دقیق آنها دشوار بود. معنای بسیاری از عبارتها مبهم بود و در مواردی نامزدهای مختلف برای بیان مقصودی واحد عبارتهای متفاوتی بکار برده بودند و از واژه‌های با بار معنایی قابل تفسیر استفاده کرده بودند. برای مثال به دفعات از واژه‌هایی مانند «ارتقاء»، «تعامل»، «اعتلا»، «بستر سازی»، «جایگاه»، «همگرایی» و «هم‌افزایی»، یا واژه‌هایی مانند «بازنگری»، «اصلاح»، «تعدیل» و مانند آن استفاده کرده بودند که کاربردشان حتی در مورد توضیح فلسفه یا اهداف کلی یک سازمان یا برنامه نیز عاری از دقت است؛ همچنین از عبارتهایی مانند «حمایت از...»، «بی‌هیچ توضیحی و بدون آشکار ساختن اینکه «حمایت از...» از چه جهت و به چه منظور؛ یا «تغییر در...» این ویژگی‌ها سبب شده بود تشخیص عبارتها و عنوان‌ها به عنوان عبارتها یا عنوانهایی که معرف برنامه‌ی مشخص اجرایی باشند دشوار گردد.

در نتیجه بررسی‌کننده به شیوه معمول تحلیل متن (در استفاده از تکنیک تحلیل محتوا) به استخراج و تفکیک «کلمات»، «عبارتها» و «جملات» پرداخت و فهرستی از «عنوان» برنامه‌ها به عنوان واحد اطلاعات مورد بررسی این مقاله فراهم آورد. با این وجود شماری از عنوانها در این فهرست کم و بیش به هم نزدیک بودند و احتمال داده می‌شد معنای واحدی داشته باشند، که با مراجعه مجدد به متن در صورت استنباط معنای واحد، تفاوت‌های جزئی آنها نادیده گرفته شد. با این حال هنوز فهرست طولانی با پراکندگی زیاد برجای مانده بود. برای رفع این

تجربه به نصاب مورد نیاز عضویت در شورا نرسیده بوده‌اند. تعداد هشت نفر از نامزدها که همگی از شاغلان سازمان حسابرسی بوده‌اند، طی چند روز اول اعلام اسامی نامزدها، انصراف داده‌اند. بنابه جدول اخیر نامزدهای شاغل در سازمان حسابرسی از نظر ارائه برنامه در مقایسه با گروه‌های دیگر مشارکت فعالانه‌تری داشته‌اند (۸۵/۷ درصد تعداد نامزدها پس از کسر تعدادی که انصراف داده‌اند). بعد از این گروه، شاغلان انفرادی بوده‌اند که ۸۰ درصدشان برنامه عرضه کرده‌اند؛ در حالی که ۵۴ درصد شاغلان شریک در موسسات حسابرسی و ۴۷/۳ درصد نامزدهای غیرشاغل برنامه ارائه کرده بودند. به هر دلیل که این چگونگی در مورد اعضا غیرشاغل توجیه‌پذیر باشد، در مورد شاغلان شریک موسسات حسابرسی قابل تامل است؛ چه به نظر می‌رسد که این گروه باید به قاعده فعال‌تر از سایر گروهها می‌بود.

برنامه‌های نامزدها

جامعه اعلام کرده بود نامزدها می‌توانند برنامه خود را در اندازه یک صفحه در سایت جامعه ارائه کنند و خواسته شده بود در این کار تنها به ذکر نام و نام خانوادگی اکتفا کنند (نقل به مضمون). چنانکه گفته شد ۳۷ نفر از ۷۱ نفر نامزد (۵۲/۱ درصد) برنامه‌های خود را با رعایت توصیه جامعه به اختصار ارائه کرده بودند. درست است که رعایت توصیه جامعه عرضه مختصر برنامه‌ها را ایجاب می‌کرد، منتها ۱۷ نفر (۴۶ درصد) از نامزدها برنامه‌هایشان مختصرتر از آن بود که حتی یک صفحه کامل را پر کنند. به این خاطر به نظر می‌رسد محدودیت یک صفحه بودن برنامه‌ها تنها عامل تعیین‌کننده در عرضه به اختصار برنامه‌ها نبوده است. به هر حال چه در اثر این محدودیت، و چه در اثر توجه نامزدها به برجسته کردن

جدول شماره ۲ - توزیع فراوانی «عنوان» برنامه‌ها

ردیف	عنوان‌ها	فراوانی	درصد
۱	گسترش و تنوع بخشیدن به خدمات حرفه‌ای*	۳۷	۱۲/۰
۲	توسعه مناسبات با مراجع اقتصادی (دولتی و خصوصی)**	۳۷	۱۲/۰
۳	آموزش حرفه‌ای مستمر	۲۰	۶/۵
۴	افزایش اعتبار و بهبود موقعیت حسابداران حرفه‌ای و حرفه	۲۰	۶/۵
۵	پیشگیری، نظارت و اعمال کنترل بر اقدامات انحصاری و رقابت ناسالم	۱۹	۶/۱
۶	افزایش استقلال جامعه (با تاکید بر نظارت و وضع استانداردها)	۱۷	۵/۵
۷	توسعه مناسبات با جامعه‌های حرفه‌ای منطقه‌ای و بین‌المللی	۱۷	۵/۵
۸	حمایت از موسسات متوسط، کوچک و شاغلین انفرادی	۱۶	۵/۲
۹	بازنگری در ساختار تشکیلاتی، برنامه‌های اجرایی و شیوه اداره جامعه	۱۶	۵/۲
۱۰	افزایش کیفیت خدمات	۱۴	۴/۵
۱۱	بازنگری (اصلاح) اساسنامه	۱۰	۳/۲
۱۲	افزایش نرخ خدمات (و تعیین تعرفه)	۱۰	۳/۲
۱۳	بازنگری (اصلاح) آیین‌نامه نظارت بر کار حرفه‌ای	۱۰	۳/۲
۱۴	جلب مشارکت بیشتر اعضا در اداره امور جامعه	۹	۲/۹
۱۵	فراهم ساختن تسهیلات خرید مسکن و تسهیلات رفاهی (و گذران اوقات فراغت)	۸	۲/۶
۱۶	شناخت و افزایش ظرفیت کاری موسسات حسابرسی برای قبول کار بیشتر	۷	۲/۳
۱۷	نظارت بر جریان اداره امور جامعه و اطلاع‌رسانی به اعضا	۷	۲/۳
۱۸	حمایت از حقوق حرفه‌ای اعضا	۶	۱/۹
۱۹	توسعه مناسبات با سایر انجمن‌های حرفه‌ای	۶	۱/۹
۲۰	تحقیقات	۵	۱/۶
۲۱	بازنگری قوانین و مقررات مربوط به جامعه	۵	۱/۶
۲۲	بازنگری (اصلاح) آیین‌نامه‌های اجرایی جامعه	۵	۱/۶
۲۳	اشاعه فرهنگ حسابداری و پاسخگویی مالی	۴	۱/۳
۲۴	اتخاذ تدابیری در مورد بهره‌مند شدن اعضا از تسهیلات مالی برای تهیه دفتر و تجهیزات	۴	۱/۳
	جمع	۳۰۹	۱۰۰

* یک: تعداد دفعات تکرار این عنوان (۴۲ بار) یعنی بیش از تعداد برنامه‌ها (۳۷ برنامه) است. علت آن این که برخی عنوان‌ها بعد از اینکه به عنوان عام‌تری منتقل شدند در این مقوله قرار گرفته‌اند، بنابراین تکرار ۷ مرتبه بیش از تعداد نامزدهایی که برنامه عرضه کرده‌اند نمی‌توانست معنی‌دار باشد. بدین علت دفعات تکرار مازاد بر تعداد نامزدها حذف شد.
 دو: نامزدها اغلب در این زمینه بر مشارکت در عرضه خدمات نظارتی مورد نیاز اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، نظارت بر بانک‌ها و الزامی کردن حسابرسی کلیه شرکتهای و موسسات سازمانهای نامبرده در بند «ز» ماده ۲۲ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی تاکید کرده‌اند.

** یک: به همان علت یادشده در بالا تعداد دفعات تکرار این عنوان (۴۲ بار) یعنی بیش از تعداد برنامه‌ها (۳۷ برنامه) است. بنابراین بر همان اساس به ۳۷ مرتبه تقلیل داده شد.
 دو: در متن برنامه‌ها کاندیدها در توضیح این عنوان اکثراً و ویژه‌تر توسعه مناسبات با وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان بورس اوراق بهادار و سازمان امور مالیاتی تاکید داشته‌اند.

نمایش داده شده در جدول شماره ۲ بود که اغلب یک‌بار و برخی از آن میان دو تا سه بار تکرار شده بودند. از بررسی آنها به دلیل فراوانی اندک و پراکندگی زیاد صرف‌نظر شد. اگر چه در میان آنها صرف‌نظر از دفعات تکرار، موضوع‌های مستقلاً دارای اهمیت درخور توجه وجود داشت؛ از آن جمله: «برنامه‌ریزی برای اداره امور اجرایی، گزارش پیشرفت آنها به اعضا و ارزیابی نتایج آن»، «توسعه کاربرد تکنولوژی»، «فراهم آوردن زمینه حسابرسی کامپیوتری» و ...

به قاعده انتظار می‌رفت برنامه‌ها آنقدر واضح و روشن باشند که

مشکل، عنوان‌های فهرست شده در صورت حصول اطمینان نسبی از انطباق معنایی آنها با اصطلاحات رایج در ادبیات و ارتباطات حرفه‌ای به طبقه‌بندی عام‌تر، هم‌سنخ‌تر و برخوردار از شمول معنایی مشخص‌تر انتقال داده شدند. بدین ترتیب داده (عنوان)‌های گردآوری شده به گونه‌ای تلخیص شدند که بتوان آنها را بهتر درک کرد، تفسیر کرد و به تصمیماتی که رای دهندگان اتخاذ می‌کنند ربط داد.^۵

نتیجه اقدامات یاد شده در مورد عنوان برنامه‌ها در جدول شماره ۲ به نمایش درآمده است.

برنامه‌های کاندیدها در برگیرنده ۸۴ عنوان دیگر افزون بر عنوان‌های

جدول شماره ۳ - توزیع عنوان برنامه‌ها بر حسب انطباق با وظائف اساسنامه‌ای شورا

درصد	فراوانی	شرح
۴۱/۷	۱۰	گروه اول: عنوان‌هایی که در شمار وظائف شورا قرار دارند ردیف‌های ۲، ۳، ۵، ۷، ۹، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۰ و ۲۲ (جدول شماره ۱)
۳۷/۵	۹	گروه دوم: عنوان‌هایی که در شمار وظائف شورا قرار ندارند ردیف‌های ۶، ۸، ۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۶، ۲۱، ۲۳ و ۲۴ (جدول شماره ۱)
۱۶/۷	۴	گروه سوم: عنوان‌هایی که می‌توانند در شمار وظائف شورا قرار داشته باشند ردیف‌های ۱، ۱۰، ۱۴ و ۱۷ (جدول شماره ۱)
۴/۲	۱	گروه چهارم: عنوان‌هایی که جزء اهداف جامعه به حساب می‌آیند ردیف ۴ (جدول شماره ۱)
۱۰۰	۲۴	جمع

نمی‌توان به نشانه‌ای از جهت، علت، ماهیت و چگونگی دستیابی به آنها رسید. برای مثال عنوان «آموزش حرفه‌ای مستمر» تنها یک سرفصل کلی است در حالی که «آموزش نحوه کاربرد استانداردهای حسابرسی به اعضای جدید جامعه» سرفصل یک برنامه است؛ قابل پیگیری است و نتایج آن قابل ارزیابی است. تصویر (پردازش) دیگری از ترکیب عنوان برنامه‌ها (که از شرح چگونگی آن صرف‌نظر می‌شود)، جلوه‌ای از وجود گرایش‌هایی در جامعه‌راکه می‌تواند با انتظارات گروهی از اعضای جامعه مطابقت داشته باشد در جدول شماره ۴ به نمایش می‌گذارد.

جدول شماره ۴ - توزیع گرایش‌های عام در عنوان برنامه‌ها

درصد	فراوانی	موضوع
۴۰/۸	۱۲۶	بهبود مقررات، روش‌های مدیریت و عملکرد
۲۳/۹	۷۴	توسعه بازار خدمات حرفه‌ای
۱۵/۵	۴۸	آموزش، تحقیق و کسب تجارب جهانی حرفه
۷/۸	۲۴	ترویج حسابداری و حسابخواهی
۶/۵	۲۰	پشتیبانی از تشکیل و توسعه موسسات حسابرسی
۳/۲	۱۰	افزایش حق الزحمه‌ها
۲/۳	۷	سایر
۱۰۰	۳۰۹	جمع

آشکار است اطلاعات جدول شماره ۴ فاقد قابلیت پیش‌بینی‌کنندگی و تعمیم‌پذیری است.

نامزدهایی که هم برنامه ارائه کرده بودند و هم در مورد انتخابات شورای جامعه با روزنامه‌ها^۷ مصاحبه کرده بودند و یا در این مورد مقاله نوشته بودند و یا آنها که فقط به نوشتن مقاله و مصاحبه اکتفا کرده بودند اغلب بر همان عنوان‌هایی که در

خواننده را به قصد نامزدها برای اجرای وظایف مشخص پیش‌بینی شده در اساسنامه^۸ ارجاع دهد. اما شمار درخور توجهی از عنوان برنامه‌ها (مندرج در جدول شماره ۲) با این ویژگی فاصله داشت. افزون بر این تعداد درخور توجهی از این عنوان‌ها از جهت انطباق با وظایف شورا بر طبق اساسنامه با ابهام و اشکال روبه‌رو بود. برای روشن ساختن این چگونگی عنوان برنامه‌های مندرج در جدول شماره ۲ بر حسب میزان مطابقت آنها با وظایف اساسنامه‌ای شورا و توزیع فراوانی آنها در جدول شماره ۳ در چهار گروه نمایش داده شده است.

بنا به اطلاعات جدول شماره ۳ معادل ۴۱/۷ درصد از عنوان برنامه‌ها به طور مستقیم در شمار وظائف شورا قرار دارند؛ ۱۶/۷ درصد آنها با وظائف ذاتی شورا تعارض ندارد؛ و در مجموع ۵۸/۴ درصد عنوان‌ها در محدوده وظائف اساسنامه‌ای شورا قرار می‌گیرد؛ ۳۷/۵ درصد از آنها در زمره وظائف شورا نیست و ۴/۲ بی‌ارتباط با وظائف شورا است. از جمله عنوان‌هایی که با وظائف شورا در تعارض قرار دارد برای نمونه می‌توان به «بازنگری (اصلاح) اساسنامه»، «فراهم ساختن تسهیلات خرید مسکن و تسهیلات رفاهی (گذران اوقات فراغت)» و مانند اینها اشاره کرد. فرض مبنا در مورد اعلام نامزدی برای عضویت در شورا این است که نامزد مفروض بپذیرد که در چارچوب اساسنامه زمان برگزاری انتخابات مسئولیت قبول می‌کند که با ادعای تغییر اساسنامه به عنوان برنامه انتخابات در تعارض قرار می‌گیرد و در زمره وظائف ذاتی شورا در زمان انتخابات قرار نمی‌گیرد.

در مجموع از متن برنامه‌ها بجز در موارد اندک و استثنایی

برنامه‌ها آمده بود تاکید کرده بودند و برخی نیز فقط به نقد (تخطئه) دیدگاه‌های متفاوت در حرفه حسابداری و از جمله به نقد (یا تخطئه) رقبا و در مواردی عملکرد شورای دوم پرداخته بودند. بیشتر این تعداد از نامزدها کسانی بودند که تجربه درازمدت کار حرفه‌ای و عضویت و مشارکت فعال در اداره امور حرفه‌ای و تشکل‌های ذیربط داشته‌اند. آنها در این گونه اظهار نظرها بجز در مورد عضو بخش دولتی یا عضو بخش خصوصی بودن نامزدها یا در موارد محدود در خصوص توصیه انتخاب آن تعداد از اعضا که سهم بیشتری در تامین هزینه‌های جامعه دارند، از هرگونه روشنگری در خصوص سایر موارد نقد (تخطئه) دیگران خودداری کرده بودند. از میان نامزدها، آن عده از نامزدها که در مشاغل بالای مدیریت سازمانها و موسسات دولتی قرار داشتند و با روزنامه‌ها در مورد انتخابات شورا مصاحبه کرده بودند از نقد (تخطئه) دیگران خودداری کرده بودند و بیشتر به عرضه دیدگاه‌های کلی حاکم بر سیاستهای روز نظام سیاسی کشور تاکید کرده بودند و کوشیده بودند که نشان دهند به گسترش بخش خصوصی گرایش دارند. و بالاخره آزمونها و تحلیل‌هایی که در مورد وجود ارتباط بین برنامه داشتن یا نداشتن نامزدها و رای اعضا به آنها انجام گرفت نشان داد که ارتباط معنی داری بین این دو عامل وجود ندارد.

موقعیت نامزدها در چارچوب طبقه‌بندی جامعه به عنوان عامل اثرگذار در تصمیم رای‌دهندگان

عواملی که به عنوان متغیرهای اثرگذار بر تصمیم رای‌دهندگان به نامزدها در طول انتخابات مطرح شد عبارت بودند از: «موقعیت شغلی نامزدها در چارچوب طبقه‌بندی جامعه» در برگزیده «شاغل شریک موسسات حسابرسی عضو»، «غیر شاغل»، «شاغلان سازمان حسابرسی»، «شاغلان انفرادی»، و «شاغلان در موسسات»؛ «عضو بخش دولتی یا خصوصی بودن» و «میزان مشارکت در تامین هزینه‌های جامعه» و بالاخره «پیشینه و دیدگاه‌های فردی نامزدها» که می‌توانست به عنوان عاملی تاثیرگذار مطرح باشد، مورد غفلت قرار گرفته بود. طرح تاثیر این عوامل نیز اغلب به وسیله نامزدهایی که در مورد انتخابات با روزنامه‌ها مصاحبه کردند یا در آنها مقاله به چاپ رساندند صورت گرفت. حتی هیچیک از گروههایی که لیست نامزدهای پیشنهادی شان را ارائه کردند

موضوعی در خصوص این موارد مطرح نکردند. چنانکه بعداً نیز توضیح داده خواهد شد تفکیک دقیق نامزدها از نظر وابسته بودن به بخش دولتی یا خصوصی به دلیل اینکه ترسیم حدود و مرزهای بین بخش دولتی و خصوصی در شرایط کنونی در ایران به آسانی و به روشنی ممکن نیست مقدور نشد. میزان مشارکت اعضاء در تامین هزینه‌های جامعه نیز به طور طبیعی به موقعیت شغلی نامزدها در چارچوب طبقه‌بندی جامعه بستگی دارد. افزون بر این به دلیل اینکه هیچگونه اطلاعاتی در مورد پیشینه و ویژگی‌های فردی نامزدها (با وجود اینکه در ادامه نشان داده می‌شود به عنوان یکی از دو عامل تعیین کننده در انتخاب نامزدها تاثیر داشته است) در دست نبود، بررسی تاثیر این عامل بر رجحان‌های رای‌دهی اعضا نیز مقدور نگردید.

به این دلایل با توجه به اینکه بررسی تاثیر احتمالی برنامه‌های نامزدها بر آرای اعضاء در بالا مورد بررسی قرار گرفت، در ادامه تاثیر موقعیت شغلی اعضا در چارچوب طبقه‌بندی جامعه مورد تحلیل قرار می‌گیرد، ضمن اینکه این عامل تصویری البته نه با دقت بالا از عامل عضویت در بخش دولتی یا خصوصی یا میزان مشارکت در تامین هزینه‌های جامعه را هم به دست می‌دهد.

در زمان فعالیت‌های انتخاباتی ۱۳ لیست متفاوت از سوی گروههای مختلف در برگزیده اسامی ۱۱ نفر یا تعداد بیشتر به عنوان توصیه به رای‌دهندگان به وسیله ۱۳ گروه مختلف در روزنامه‌های مورد بررسی این مقاله انتشار یافت. لیست‌های انتشار یافته با عنوانهای: «استادان رشته حسابداری دانشگاههای سراسری کشور»^۸، «حسابداران رسمی فارغ‌التحصیل موسسه عالی حسابداری و شرکت نفت»، «حسابداران نواندیش»، «جامعه دانش‌آموختگان موسسه عالی حسابداری» و «جمعی از استادان دانشگاه»^۹، «انجمن حسابداران خبره ایران»، «منتخبان سازمان حسابرسی»، «انجمن مدیران مالی حرفه‌ای»، «۱۱ نامزد مستقل»، «توصیه اعضای هیات علمی دانشگاه»، «جمعی از موسسات حسابرسی» و «موسسات حسابرسی همراه»^{۱۰} معرفی شده بودند. بجز در مورد لیست «منتخبان سازمان حسابرسی» که در خبر مربوط مشخص شده بود به وسیله «کمیته منتخب حسابداران رسمی شاغل در سازمان حسابرسی» فراهم آمده و لیست «انجمن حسابداران خبره ایران» که مشخص شده

بود از طریق جمع‌بندی نظرات ۱۳۳ نفر از اعضا که تا مهلت تعیین شده نظراتشان را اعلام کرده بودند بدست آمده، و لیست «انجمن مدیران مالی حرفه‌ای» سایر لیست‌ها با اطلاعات مورد نیاز برای شناسایی عرضه‌کنندگان آن همراه نبود. فرض این بررسی این است که روزنامه‌ها از اصالت لیست‌ها اطمینان حاصل کرده بوده‌اند.

بمنظور بررسی گرایش‌های عمده (رجحان‌های رای‌دهی) اعضا در انتخاب اعضای شورا، توزیع فراوانی (دفعات تکرار) نامزدها در هر یک از لیست‌های سیزده‌گانه بر حسب موقعیت شغلی آنها در چارچوب طبقه‌بندی جامعه (تا نفر یازدهم هر لیست) در جدول شماره ۵ قرار داده شد، و با درصدگیری پیش‌بینی (احتمال) تعداد تقریبی اعضای شورا از هر گروه در چارچوب طبقه‌بندی یادشده انجام گرفت.

جدول شماره ۵ نشان می‌دهد تاکید بر شاغلان شریک موسسات حسابرسی و افراد غیرشاغل تقریباً به یک میزان است. در مورد اول ۴۹ بار و در مورد دوم ۵۰ بار تکرار شده است. در این جدول ملاحظه می‌شود در لیست منتخبان سازمان حسابرسی کسی از میان شاغلان شریک موسسات حسابرسی پیشنهاد نشده است. دیگر اینکه در لیست اخیر هفت نفر از میان شاغلان سازمان

حسابرسی پیشنهاد شده است. با مقایسه پیشنهادات لیست منتخبان سازمان حسابرسی که ۲۸۶ نفر از شاغلان آن در جامعه عضویت دارند با لیست انجمن حسابداران خبره ایران که ۵۱۴ نفر از اعضای آن عضو جامعه می‌باشند مرز بندی این دو گروه را با تاثیر احتمالی عمده که بر نتایج انتخابات می‌تواند داشته باشد، آشکار می‌سازد. در این چگونگی البته عامل دیگری باید در نظر گرفته شود و آن اینکه شماری از حسابداران رسمی شاغل در سازمان حسابرسی عضو انجمن حسابداران خبره ایرانند. جمع‌بندی اطلاعات جدول شماره ۵ احتمالی را مطرح می‌کند که اگر الگوی رای‌دهی اعضا با جمع‌بندی پیشنهادات لیست‌های سیزده‌گانه انطباق یابد در شورای منتخب چهار نفر از میان شاغلان شریک موسسات حسابرسی، چهار نفر از افراد غیرشاغل، دو نفر از شاغلان سازمان حسابرسی و یک نفر از میان شاغلان انفرادی عضویت خواهند داشت.

بمنظور تحلیل الگوی رای‌دهی اعضا در چارچوب طبقه‌بندی جامعه، نتیجه جدول شماره ۵، همراه با نتیجه نظرسنجی «پایگاه حسابیران»^{۱۱} که در فاصله ۱۳۸۶/۴/۱۱ تا ۱۳۸۶/۴/۲۵ از حسابداران حرفه‌ای عضو جامعه در مورد پیش‌بینی اعضای

جدول شماره ۵- توزیع نامزدهای پیشنهادی لیست‌های سیزده‌گانه در چارچوب طبقه‌بندی جامعه

عنوان لیست‌های سیزده‌گانه	شاغل شریک موسسات عضو	غیرشاغل	شاغل سازمان حسابرسی	شاغل انفرادی	شاغل در موسسات	جمع
انجمن حسابداران خبره ایران	۴	۵	۱	۱	-	۱۱
منتخبان سازمان حسابرسی	-	۳	۷	۱	-	۱۱
انجمن مدیران مالی حرفه‌ای ایران	۳	۵	۲	۱	-	۱۱
استادان رشته حسابداری دانشگاه‌های سراسری کشور	۵	۴	۱	۱	-	۱۱
حسابداران فارغ‌التحصیل رسمی موسسه عالی حسابداری و شرکت نفت	۵	۴	۱	۱	-	۱۱
حسابداران تواندیش	۳	۳	۲	۲	۱	۱۱
جامعه دانش‌آموختگان موسسه عالی حسابداری	۵	۳	۲	۱	-	۱۱
جمعی از موسسات حسابرسی	۴	۳	۱	۲	۱	۱۱
جمعی از استادان دانشگاه	۲	۵	۲	۲	-	۱۱
۱۱ نامزد مستقل	۴	۴	۱	۱	۱	۱۱
توصیه اعضای هیات علمی دانشگاه	۵	۳	۲	۱	-	۱۱
جمعی از موسسات حسابرسی	۵	۴	۲	-	-	۱۱
موسسات حسابرسی همراه	۴	۴	۲	۱	-	۱۱
فراوانی (دفعات تکرار)	۴۹	۵۰	۲۶	۱۵	۳	۱۴۳
فراوانی نسبی (درصد به کل)	۳۴/۳	۳۵/۰	۱۸/۲	۱۰/۵	۲/۱	۱۰۰
پیش‌بینی تعداد تقریبی	۴	۴	۲	۱	-	۱۱

شورا به عمل آمده بود و پیشنهادات لیست انجمن حسابداران خبره ایران و منتخبان سازمان حسابرسی (به دلیل تعداد عمده‌ی اعضای این دو نهاد و سازمان در جامعه) با نتیجه انتخابات و توزیع اعضا در جامعه در جدول شماره ۶، بر حسب طبقه‌بندی جامعه مقایسه شد.

اطلاعات جدول شماره ۶ نشان می‌دهد

جدول شماره ۶- مقایسه توزیع اعضای شورای منتخب (پیش‌بینی‌ها و نتیجه انتخابات) بر حسب طبقه‌بندی جامعه (بر حسب تعداد نفرات)						
جمع	شاغل در موسسات	شاغل انفرادی	شاغل سازمان حسابرسی	غیر شاغل	شاغل شریک موسسات عضو	
۱۱	-	۱	۲	۴	۴	پیش‌بینی جدول شماره ۵
۱۱	-	۱	۲	۴	۴	نتیجه نظرسنجی پایگاه حسابیران
۱۱	-	۱	۲	۵	۳	نتیجه انتخابات
۱۱	-	۱	۱	۵	۴	لیست انجمن حسابداران خبره ایران
۱۱	-	۱	۷	۳	-	لیست منتخبان سازمان حسابرسی
۱۱	-	۲	۲	۳	۴	توزیع واقعی کل اعضا در جامعه ^۱

رجحان‌های رای‌دهی به فرد نامزدها

جدای از تاثیر عوامل دیگر بر رجحان‌های رای‌دهی اعضا، تصویری است که از نامزدها نزد اعضای جامعه وجود دارد و به قاعده باید نقش درخور توجهی در انتخابات اعضای شورا ایفا کرده باشد. به منظور ارزیابی این عامل، اسامی اعضای منتخب شورا در جدول شماره ۷ با نتیجه حاصل از جمع‌بندی لیست‌های سیزده‌گانه بر حسب اسامی نامزدهای پیشنهادی، با نتیجه انتخابات، با نتیجه نظرسنجی پایگاه حسابیران و بالیستهای انجمن حسابداران خبره ایران و منتخبان سازمان حسابرسی به ترتیب آرا تا ۱۱ نفر (در مورد پیشنهادات و نتیجه انتخابات) در انطباق با اسامی افرادی که انتخاب شده‌اند مقایسه شده است.

جدول شماره ۷ نشان می‌دهد انطباق کامل پیش‌بینی نامزدها بر اساس لیستهای سیزده‌گانه بر حسب «فرد فرد» نامزدها با نتیجه انتخابات (با تفاوت در ترتیب آرا) همچنان ادامه یافته است و در مورد نتیجه نظر سنجی پایگاه حسابیران تنها یک انحراف وجود آمده است. منتها در این مرحله پیشنهادات لیست انجمن حسابداران خبره ایران که بر حسب طبقه‌بندی جامعه با نتیجه انتخابات انطباق نسبی داشت با نتیجه انتخابات بر اساس افراد انحراف فاحش پیدا کرده است. معنای آن این است که لیست انجمن حسابداران خبره ایران به صورت مستقل تاثیر قابل توجهی بر نتیجه انتخابات نداشته است. در این مرحله (مرحله رای‌دهی به افراد)، پنج نفر از پیشنهادات لیست انجمن حسابداران خبره ایران و شش نفر از پیشنهادات لیست منتخبان سازمان حسابرسی حذف شده‌اند.

عامل دیگری که در مورد رجحان رای‌دهی به افراد نامزدها می‌توانست نقش ایفا کند تمایز نامزدهایی است که در دوره دوم شورا و در زمان انتخابات عضو شورای جامعه بوده‌اند. بمنظور

نتیجه جدول شماره ۵ (به عنوان پیش‌بینی) با نتیجه نظرسنجی پایگاه حسابیران یکسان است که با نتیجه انتخابات یک اختلاف (کاهش یک نفر از تعداد شاغلان شریک موسسات عضو و افزایش یک نفر به تعداد اعضای غیر شاغل) دارد. لیست انجمن حسابداران خبره ایران نیز با نتیجه انتخابات اختلافی در جهت دیگر (کاهش یک نفر از تعداد شاغلان سازمان حسابرسی و افزایش یک نفر به تعداد اعضای غیر شاغل) دارد. اما لیست منتخبان سازمان حسابرسی با نتیجه انتخابات اختلاف فاحشی داشته که دلیل آن تمرکز پیشنهادات لیست این سازمان بر اعضای شاغل در این سازمان بوده است.

جدول یادشده همچنین بیانگر آن است که توزیع پیش‌بینی جدول شماره ۵ به همراه نتیجه نظرسنجی پایگاه حسابیران با توزیع واقعی کل اعضا جامعه انحراف کمتری دارد تا نتیجه انتخابات و پیشنهادات لیست انجمن حسابداران خبره ایران و بویژه با پیشنهادات لیست منتخبان سازمان حسابرسی. این جدول در مجموع آشکار ساخته است که گرایش معنی‌داری در مورد توزیع اعضای شورا بر حسب طبقه‌بندی اعضا در جامعه وجود داشته است. همین جدول توضیح می‌دهد نتیجه پیشنهادات لیست‌های سیزده‌گانه در پیوند با رجحان‌های رای‌دهی اعضا از نظر توزیع اعضای شورا بر حسب طبقه‌بندی جامعه معنی‌دار و از قابلیت پیش‌بینی‌کنندگی برخوردار بوده است. این استنباط را نتیجه نظر سنجی پایگاه حسابیران نیز در حد بالایی تأیید می‌کند، لیست انجمن حسابداران خبره ایران آن را با وزن بیشتری (به خاطر داشتن ۵۱۴ عضو) تقویت و لیست منتخبان سازمان حسابرسی (به خاطر داشتن ۲۸۶ عضو) با وزن کمتری تضعیف می‌کند.

جدول شماره ۷ - مقایسه نامزدهای پیشنهادی و انتخاب شده به ترتیب آرا تا ۱۱ نفر
(شماره‌هایی که در برابر اسامی قرار دارد مرتبه آنها در پیشنهادها یا به ترتیب آراست)

اسامی انتخاب شده‌ها به ترتیب الفبا	پیش بینی لیست‌های ۱۳ گانه به ترتیب اولویت	اعضای منتخب به ترتیب رای	نتیجه نظر سنجی پایگاه حساببران به ترتیب اولویت	لیست انجمن حسابداران خبره ایران به ترتیب اولویت	لیست منتخبان سازمان حسابرسی به ترتیب اولویت
بزرگ اصل، موسی	۶	۱۱	۷	پیشنهاد نشده بود	۶
جهانبانی، مصطفی	۴	۲	۳	پیشنهاد نشده بود	پیشنهاد نشده بود
حمیدی، سید محمود	۲	۶	۴	۹	پیشنهاد نشده بود
سلامی، غلامرضا	۴	۸	۹	۱	پیشنهاد نشده بود
شمس احمدی، منصور	۳	۹	۵	۲	پیشنهاد نشده بود
صفار، محمد جواد	۴	۳	۱۱	۷	۹
کرباسیان، مهدی	۵	۴	جزء پیش بینی‌ها نبود	پیشنهاد نشده بود	۱۱
کلانتر پور، بهرام	۴	۷	۲	پیشنهاد نشده بود	پیشنهاد نشده بود
ملک آرابی، نظام‌الدین	۵	۱۰	۶	پیشنهاد نشده بود	۵
نادریان، هوشنگ	۱	۱	۲	۱۱	۱
هشی، عباس	۵	۵	۱	۵	پیشنهاد نشده بود

نامزدهای جدید (پنج نفر)، ۵۵/۸ در صد آراء (۲۰۹۳ رای) به گروه اول و ۴۴/۲ درصد (۱۶۵۷ رای) به گروه دوم اختصاص یافته است، افزون بر این نشان می‌دهد که سه نفر از اعضای شورای دوم که نه در شمار پیشنهادات لیست انجمن حسابداران و نه در لیست منتخبان سازمان حسابرسی بوده‌اند در مجموع با آراء به نسبت بالا انتخاب شده‌اند.

عوامل موثر بر رجحان‌های رای‌دهی به فرد فرد اعضا

نامزدهایی که انتخاب شده‌اند اغلب از میان کسانی بوده‌اند که به هر دلیل تصویر «مشخص» تری از آنها نزد اعضای جامعه وجود داشته است. برخی پیشینه حضور طولانی کار در حسابداری حرفه‌ای و حرفه حسابداری و مشاغل همپیوند با آن، و یا حضور طولانی در مراجع و انجمن‌های حرفه‌ای داشته‌اند و در اداره آنها نقش ایفا کرده‌اند؛ در مناسبات قدرت در این موارد نقش داشته‌اند و با مراجع قدرت سیاسی و مالی و اقتصادی نزدیکتر بوده‌اند؛ از جمله برخی از آنها در مرتبه بالای مدیریت سازمانهای بزرگ دولتی و وابسته به دولت قرار داشته‌اند؛ بعضی دیگر در روزنامه‌ها و مجلات حرفه‌ای مطلب نوشته یا با این روزنامه‌ها مصاحبه کرده بودند و برخی از آنها تالیفاتی داشته یا در دانشگاهها تدریس کرده‌اند. برخی از این میان در روند تحولات حسابداری حرفه‌ای مستقلاً یا به دلیل پیوند با

بررسی تاثیر این چگونگی بر تصمیم‌گیری رای‌دهندگان، افراد منتخب به دو گروه تقسیم شدند و تعداد آرای آنها در جدول شماره ۸ با پیشنهادات لیستها، نهادها و سازمان‌های نامبرده بالا برحسب تعداد رای مقایسه شد.

جدول شماره ۸ بیانگر آن است که متوسط آرای افراد منتخب از میان اعضای شورای دوم ۳۴۹ رای و در مورد اعضای جدید ۳۳۱ رای است؛ ۳۷ درصد از آراء به اعضای منتخب شورای دوم با پیشنهادات لیست انجمن حسابداران خبره ایران و ۳۴/۷ درصد آراء در این مورد با پیشنهادات لیست منتخبان سازمان حسابرسی انطباق دارد؛ در حالی که میزان این انطباق با نتیجه جمع‌بندی لیست‌های سیزده‌گانه و نتیجه نظر سنجی پایگاه حساببران (با صرف نظر کردن از تعداد آرا منتخبان) صددرصد است. این نسبت‌ها در مورد اعضای منتخب از نامزدهای جدید به ترتیب ۶۲/۷ درصد، ۶۱/۸ درصد و ۷۶/۸ درصد است، حال آن‌که میزان انطباق آراء کل اعضای منتخب با پیش‌بینی لیستهای سیزده‌گانه صد درصد، با نتیجه نظر سنجی پایگاه حساببران ۸۹/۸ درصد، با پیشنهادات لیست انجمن حسابداران خبره ایران ۴۸/۴ درصد و با پیشنهادات لیست منتخبان سازمان حسابرسی ۴۶/۷ درصد است.

جدول یادشده همچنین آشکار می‌سازد صرف نظر از تعداد اعضای منتخب از شورای دوم (شش نفر) و اعضای منتخب از

جدول شماره ۸ - مقایسه آراء نامزدهای پیشنهادی و انتخاب شده بر حسب عضویت در شورای دوم یا جدید بودن آنها
(بر حسب تعداد رای)

لیست منتخبان سازمان حسابرسی	لیست انجمن حسابداران خبره ایران	نتیجه نظر سنجی پایگاه حسابیران	لیست سیزده گانه	اعضای منتخب	اسامی	
۴۸۵	۴۸۵	۴۸۵	۴۸۵	۴۸۵	نادریان، هوشنگ	اعضای منتخب از شورای دوم
—	—	۴۰۳	۴۰۳	۴۰۳	جهانبانی، مصطفی	
—	—	۳۵۱	۳۵۱	۳۵۱	هشی، عباس	
—	—	۳۲۲	۳۲۲	۳۲۲	کلانتر پور، بهرام	
—	۲۹۰	۲۹۰	۲۹۰	۲۹۰	شمس احمدی، منصور	
۲۴۲	—	۲۴۲	۲۴۲	۲۴۲	ملک آرابی، نظام الدین	
۷۲۷	۷۷۵	۲۰۹۳	۲۰۹۳	۲۰۹۳	جمع آرا	
۳۴/۷	۳۷/۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد به کل	
				۳۴۸/۸	متوسط آرا	
۳۹۸	۳۹۸	۳۹۸	۳۹۸	۳۹۸	صفار، محمد جواد	اعضای منتخب از نامزدهای جدید
۳۸۴	—	—	۳۸۴	۳۸۴	کریاسیان، مهدی	
—	۳۳۹	۳۳۹	۳۳۹	۳۳۹	حمیدی، سید محمود	
—	۳۰۳	۳۰۳	۳۰۳	۳۰۳	سلامی، غلامرضا	
۲۳۳	—	۲۳۳	۲۳۳	۲۳۳	بزرگ اصل، موسی	
۱۰۲۵	۱۰۴۰	۱۲۷۳	۱۶۵۷	۱۶۵۷	جمع آرا	
۶۱/۸	۶۲/۷	۷۶/۸	۱۰۰	۱۰۰	درصد به کل	
				۳۳۱/۴	متوسط آرا	
۱۷۵۲	۱۸۱۵	۳۳۶۶	۳۷۵۰	۳۷۵۰	جمع کل آرای اعضای منتخب	
۴۶/۷	۴۸/۴	۸۹/۸	۱۰۰	۱۰۰	درصد	

لیستهای ۱۳ گانه و نظر سنجی پایگاه حسابیران و پیشنهادات لیست انجمن حسابداران خبره ایران بر حسب طبقه بندی جامعه مطابقت کامل داشت یا انحراف آن در حداقل بود، و توزیع به نسبت یکسانی را نشان می داد، در مرحله رای به «افراد»، پیشنهادات لیست انجمن حسابداران خبره ایران با اعضای منتخب انحراف زیادی نشان می دهد که معنای آن به احتمال زیاد این است که اعضا (رای دهندگان) به افرادی از گروه مورد نظرشان در چارچوب طبقه بندی جامعه که تصویر مشخص تری از آنها وجود داشته رای داده اند. فزونی تعداد آرای داده شده به اعضای منتخب از میان نامزدهای شورای دوم (۱/۲۶ برابر) نسبت به نامزدهای جدید نیز این نظریه را تقویت می کند که شناخت بیشتر از نامزدها بر تصمیم رای دهندگان تاثیر داشته است. در نظر سنجی پایگاه حسابیران ۵۲ درصد پاسخگویان عملکرد شورای دوم را با توجه به مصوبات و خط مشی کلی آن نسبتاً موفق ارزیابی کرده بودند^{۱۳}. این نسبت با این واقعیت که ۵۵/۸ رای دهندگان به نامزدهای از میان شورای دوم رای داده اند، همخوانی نسبی دارد.

مشاغل یا موقعیت هایی که از آن برخوردار بوده اند، نقش و تاثیر داشته اند و یا نشان داده اند که تصمیم دارند در آینده نقش داشته باشند و بالاخره در طول زمان ارتباطات بیشتری با اعضای حرفه داشته اند. به این دلایل تصویر آنها در جامعه حرفه ای «مشخص» تر از بقیه نامزدها بوده است. تاکید بر «تاثیر عامل وجود تصویر مشخص تر از نامزدها بر رجحان های رای دهی رای دهندگان» از آن جهت نیز توجیه پذیر است که هیچیک از ارائه کنندگان لیستهای ۱۳ گانه و حتی ارائه کنندگان لیست انجمن حسابداران خبره ایران (با بهره مند بودن از ۵۱۴ عضو حسابدار رسمی) و لیست منتخبان سازمان حسابرسی (با بهره مند بودن از ۲۸۶ عضو) کمترین اشاره ای به برنامه های نامزدهای پیشنهادی شان نکرده بودند و در لیستها فقط اسامی نامزدها بدون مشخصاتی (ویژگی و پیشینه) از آنها عرضه شده بود. با توجه به اینکه پیش تر نشان داده شد که الگوی رای دهی اعضا به نامزدها بر حسب موقعیت شغلی آنها در چارچوب طبقه بندی جامعه (بجز در مورد پیشنهادات لیست منتخبان سازمان حسابرسی که به علت تمرکز بیشتر بر حسابداران رسمی شاغل در سازمان) با نتیجه جمع بندی

جدول شماره ۹ - مقایسه تعداد آراء داده شده در انتخابات با تعداد آراء بالقوه در جامعه

تعداد آراء منتخبین	تعداد آراء داده شده	تعداد آراء بالقوه در جلسه انتخابات (۹۵۸ نفر، هر نفر ۱۱ رای)	تعداد آراء بالقوه در جامعه (هر عضو ۱۱ رای)	تعداد آراء
۳۷۵۰	۸۶۸۸	۱۰۵۳۸	۱۶۲۰۳*	
-	۳۷۵۰	۳۷۵۰	۳۷۵۰	تعداد آراء منتخبین
-	۴۳/۲	۳۵/۶	۲۳/۱	درصد
۴۹۳۸	۴۹۳۸	۴۹۳۸	۴۹۳۸	تعداد آراء نامزدهای انتخاب نشده
۱۳۱/۷	۵۷/۸	۴۶/۹	۳۰/۵	درصد
	۷۵۱۵	۷۵۱۵	۷۵۱۵	مابه التفاوت (شرکت نکرده و رای نداده)
	۸۶/۵	۷۱/۳	۴۶/۴	درصد
			۱۰۰	درصد کل

* براساس ۱۴۷۳ نفر تعداد اعضای جامعه در زمان برگزاری انتخابات و هر نفر ۱۱ رای محاسبه شده است

از دیگر دلایل تاثیر «تصویر مشخص» نامزدها نسبت به «نگرش» یا «دیدگاه» های آنها یکی همان تاثیر اندک برنامه نامزدها و مصاحبه‌ها و مقاله‌های آنهاست و دلیل دیگر اینکه با وجود حضور افراد دیدگاه‌های مختلف در لیست انجمن حسابداران خیره ایران در مقایسه با لیست منتخبان سازمان حسابرسی (که مجموعاً صرفنظر از اعضای مشترک بین این دو نهاد و سازمان، ۵۴/۲ درصد اعضای جامعه و آراء را در بر می‌گیرند و تنها بر سر دو نامزد با هم توافق داشته‌اند)، تمام کاندیداهای مورد اختلاف این دو لیست که اکثر آنها در جریان انتخابات نشان داده‌اند اختلافات جدی با هم دارند، انتخاب شده‌اند.

اعضای شورا با بهره مند بودن از آراء ۲۳/۱ تا ۲۸/۳ درصد اعضای جامعه، صد در صد اعضای جامعه را نمایندگی خواهند کرد.

تصویر آماری نتایج انتخابات: محدوده نمایندگی؛

گستره مسئولیت

به منظور عرضه تصویر آماری یکپارچه از انتخابات، تعداد آراء منتخبین و تعداد آراء بالقوه نامزدهای انتخاب شده و نشده در جدول شماره ۹ با هم مقایسه شده‌اند.

جدول شماره ۹ نشان می‌دهد اعضای منتخب شورای سوم ۲۳/۱ درصد تعداد آراء بالقوه اعضای جامعه، ۳۵/۶ درصد آراء اعضای حاضر در جلسه و ۴۳/۲ درصد کل آراء داده شده را بدست آورده‌اند. با توجه به اینکه تعداد آراء داده شده در جلسه انتخابات نسبت به تعداد حاضران در جلسه کمتر است فرض دیگر می‌تواند این باشد که حاضران در جلسه هر یک به طور متوسط به نه نفر رای داده باشند، در این صورت شورای انتخاب شده آراء ۲۸/۳ از اعضا را در کل بدست آورده‌اند و یا در صدی بین این دو مقدار؛ در حالی که تعداد آراء اختصاص یافته به نامزدهای انتخاب نشده نسبت به کل آراء بالقوه ۳۰/۵، نسبت به تعداد کل آراء داده شده ۵۷/۸ و نسبت به تعداد آراء منتخبین ۱۳۱/۷ درصد بوده است. این جدول همچنین آشکار ساخته است که ۴۶/۴ درصد از صاحبان آراء بالقوه در جامعه در انتخابات شرکت نکرده و رای نداده‌اند. این تعداد ۷۱/۳ درصد شرکت‌کنندگان در انتخابات و ۸۶/۵ درصد تعداد آراء داده شده را در اختیار داشته‌اند.

اگر چه هر انتخاباتی از این دست به نتایجی مانند این می‌انجامد و پیش آمدن چنین وضعی (که در جدول شماره ۹ نشان داده شده) کاملاً طبیعی است، با این حال اطلاعات جدول شماره ۹ آشکار می‌سازد

پانوشتها:

- ۱- روزنامه‌هایی که در این بررسی مورد استفاده قرار گرفته‌اند، روزنامه «سرمایه» و «دنیای اقتصاد» است.
- ۲- بنا به تعریف برلسون (۱۹۵۹) در منبع زیر «تحلیل محتوا تکنیک پژوهشی است برای «توصیف عینی منظم و کمی محتوای آشکار پیام». برای مطالعه بیشتر نگاه کنید به: کریپنדרوف، کلوس، تحلیل محتوا: مبانی روش‌شناسی (چاپ دوم)، ترجمه هوشنگ نایی، نشر نی، تهران، ۱۳۸۳
- ۳- این تکنیک در مورد تحلیل کمی محتوای روزنامه‌ها، کتاب‌های درسی، شعارهای تبلیغاتی، محتوا و مفهوم برنامه‌های رادیویی، مطالعات مربوط به بیماری‌های روانشناختی و جرم‌شناختی و مانند اینها در جهت توصیف شیوه، علت و پیش‌بینی رفتارهای اجتماعی استفاده می‌شود.
- ۴- Frequency Distribution Analysis
- ۴- روزنامه «دنیای اقتصاد»، شماره ۱۲۹۶، چهارشنبه ۳ مرداد ۱۳۸۶
- ۵- ر ک: نایی، ۱۳۸۳ ص ۱۴۶
- ۶- اساسنامه مصوب ۱۳۷۵/۶/۲۸ و اصلاحیه‌های ۱۳۷۹/۳/۱۸، ۱۳۸۰/۵/۱۷، ۱۳۸۱/۷/۱۴، ۱۳۸۲/۱/۱۱ هیات وزیران. نگاه کنید به: مجموعه قوانین و مقررات جامعه حسابداران رسمی ایران (چاپ چهارم)، تهران، جامعه حسابداران رسمی ایران، ۱۳۸۳
- ۷- در این بررسی فقط مطالب مربوط به انتخابات شورای سوم در روزنامه‌های «سرمایه» و «دنیای اقتصاد» مورد بررسی قرار گرفت و در این مقاله همه‌جا منظور از روزنامه‌ها همین دو روزنامه است.
- ۸- روزنامه «سرمایه»، ۱۳۸۶/۴/۳۱
- ۹- روزنامه «دنیای اقتصاد»، ۱۳۸۶/۴/۳۱
- ۱۰- روزنامه «دنیای اقتصاد»، ۱۳۸۶/۴/۳۰
- ۱۱- نگاه کنید به: روزنامه «سرمایه» شماره ۵۱۱، ۱۳۸۶/۴/۳۱
- ۱۲- تعداد از تبدیل درصد تعداد هر گروه به تعداد کل اعضای جامعه بدست آمده است از این رو در حد گرد کردن یک رقم اعشار تقریبی است.
- ۱۳- همان، یادداشت ۱۱